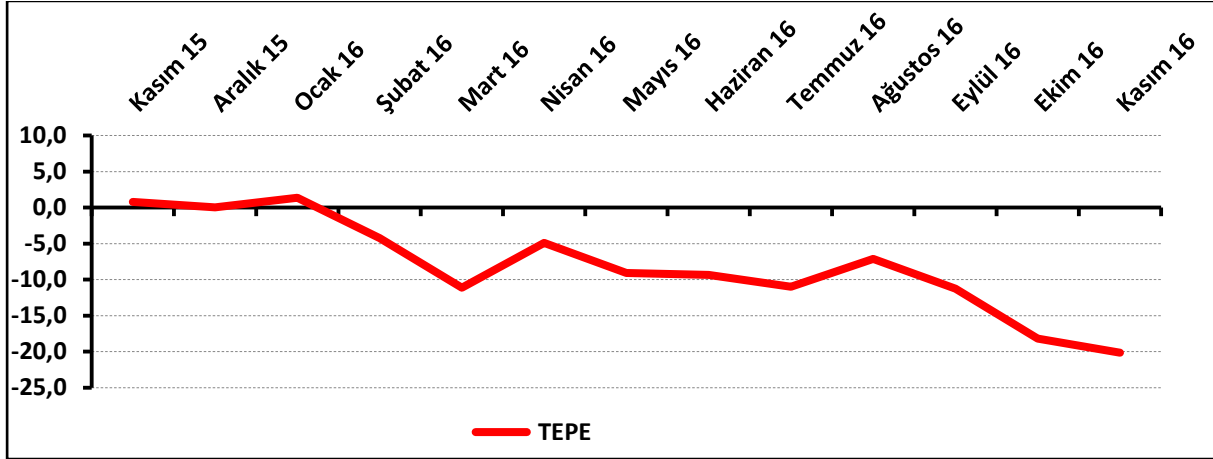

PERAKENDE GÜVENİ KASIM AYINDA DA DÜŞMEYE DEVAM ETTİ

Perakende güveni Kasım ayında hem geçen yıla hem de geçen aya göre azaldı. Şubat 2016'dan bu yana negatifte seyreden endeks böylelikle, arka arkaya 3 ay düşüş sergileyerek son 7 yılın en düşük değerine geriledi (**Şekil Ek-1**). Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri hem Ekim 2015'e hem de Eylül 2016'ya göre azaldı. Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesi ise Kasım 2015'e göre azalış, Ekim 2016'ya göre artış gösterdi. Perakende güveninin en çok "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" sektöründe azaldığı görüldü. Türkiye'nin performansı, AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında ise geçen yıla göre kötüleşti.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

Kasım ayında -20,2 puan değerini alan TEPE, bir önceki aya göre 2,0 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 20,9 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre azalmasında, geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki geçen yıla göre düşüş etkili olurken; TEPE değerinin geçen aya göre azalmasında önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki geçen aya göre düşüş etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Kasım 2015 – Kasım 2016)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-5,5	-9,6	-3,2	-5,4	-9,1	-13,6	-7,1	-2,2	-11,5	-14,2	-15,5	-16,5
2015	-10,7	-0,8	-3,1	-6,9	-3,7	-3,5	-8,9	-12,0	-11,7	-4,6	0,8	0,0

¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

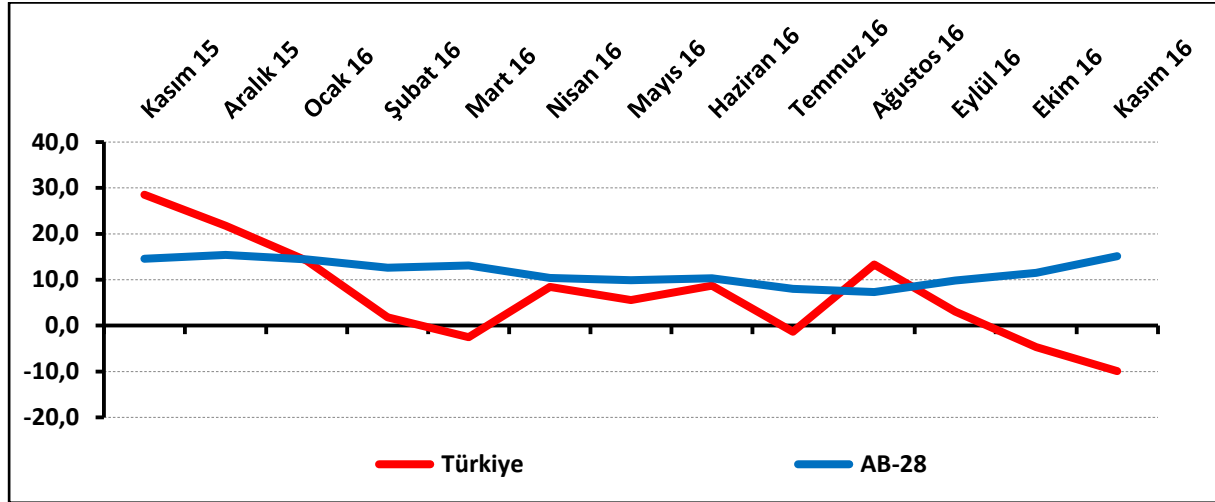
2016	1,3	-4,2	-11,1	-4,9	-9,1	-9,3	-11,0	-7,1	-11,2	-18,2	-20,2
------	-----	------	-------	------	------	------	-------	------	-------	-------	-------

Perakendecilerin satış beklentileri yılın en düşük değerini aldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Kasım 2016'da -9,9 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 5,2 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 38,4 puan azaldı.

Kasım 2016'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 24,6'sı önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 47,3'ü işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 28,1 olarak belirlendi.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Kasım 2015 – Kasım 2016)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

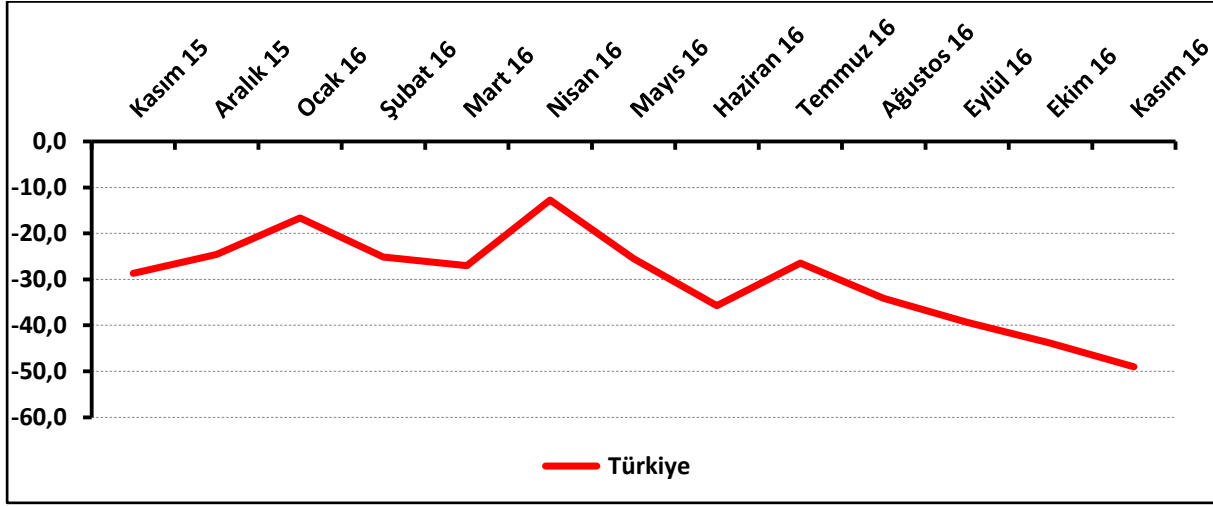
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	16,2	14,9	26,8	20,1	15,4	5,1	17,4	18,1	1,0	-0,1	-6,7	-4,2
2015	12,3	22,0	8,8	1,8	11,2	7,6	4,7	-13,1	-4,9	7,2	28,5	21,7
2016	14,1	1,8	-2,5	8,4	5,6	8,7	-1,3	13,3	3,1	-4,7	-9,9	

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu kötüleşti

Temmuz ayından bu yana kesintisiz düşüş eğiliminde olan işlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Kasım 2016'da -49,0 puan değerini alarak, Ekim 2016'ya göre 5,2 puan, Kasım 2015'e göre ise 20,3 puan azaldı.

Kasım 2016'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 14,9'u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 60,2 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 24,9 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Kasım 2015 – Kasım 2016)

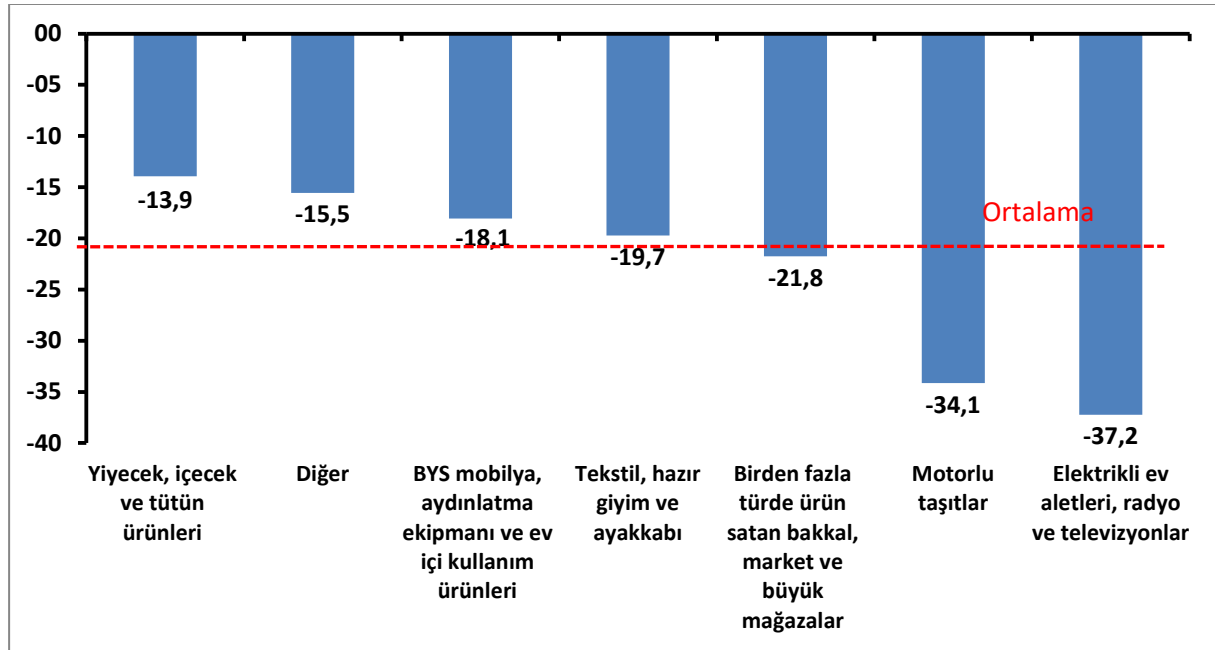
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-36,9	-41,7	-49,0	-41,3	-49,7	-66,7	-42,0	-31,1	-49,1	-31,9	-36,9	-38,9
2015	-32,1	-19,7	-17,8	-27,0	-21,6	-25,3	-34,0	-34,2	-32,2	-36,7	-28,7	-24,6
2016	-16,6	-25,1	-27,0	-12,7	-25,5	-35,7	-26,5	-34,1	-39,4	-43,8	-49,0	

Perakende güveni en fazla “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Kasım 2016’da, geçen yılın aynı dönemine göre tüm sektörler negatif seyir izledi. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalamanın üzerinde değer alırken; “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “motorlu taşıtlar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörleri ortalamanın altında değer aldı. En fazla düşüş, geçtiğimiz ay tek pozitif değere (1,4 puan) sahip olan “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektöründe gerçekleşti.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Kasım 2016’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede geleceğe yönelik beklentiler azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Kasım 2016'da, hem Kasım 2015'e göre hem de Ekim 2016'ya göre "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentisi", "işlerin geçen yıla göre durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergeleri azaldı. "Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergeleri Ekim 2016'ya göre artış, Kasım 2015'e göre düşüş gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 11/2015	Endeks 10/2016	Endeks 11/2016	Bir önceki aya göre değişim 11/2016	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 11/2016
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-42,5	-56,5	-55,4	1,1	-12,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	16,4	6,7	4,8	-1,9	-11,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	8,4	-16,6	-22,7	-6,1	-31,1
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	28,5	-4,7	-9,9	-5,2	-38,4
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	13,6	3,2	-3,7	-6,9	-17,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	27,9	16,1	17,9	1,8	-10,0
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-28,7	-43,8	-49,0	-5,2	-20,3
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	9,7	6,7	3,4	-3,3	-6,3

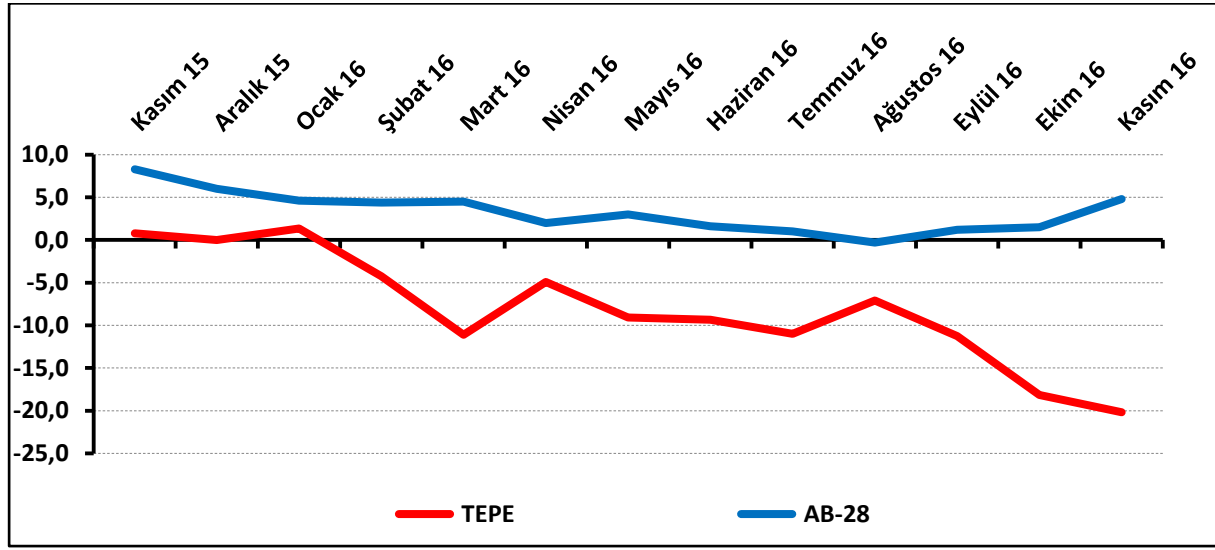
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla göre azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Kasım 2016'da 4,8 puan değerini aldı. AB-28'de perakende güveni bir önceki aya göre 3,3 puan artarken, geçen yılın aynı dönemine göre 3,5 puan azaldı. Ağustos ayından bu yana AB-28 Perakende Endeksinden ayrıışan Türkiye, hem geçen aya hem de geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2015 – Kasım 2016)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	2,2	3,6	1,1	2,5	3,8	3,1	2,5	1,3	-1,6	-2,1	-2,4	-0,1
2015	1,6	-0,3	2,0	1,8	5,3	2,0	4,0	7,3	9,1	9,6	8,3	6,0
2016	4,6	4,4	4,5	2,0	3,0	1,6	1,0	-0,3	1,2	1,5	4,8	

Perakende güveninde Türkiye, AB-28'den daha kötü performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Yunanistan, Kasım ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke oldu. Yunanistan'ı; Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Avusturya ve Finlandiya takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Türkiye ve Romanya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış İngiltere'de yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Kasım 2015'e göre değişim AB-28'de -3,5 puan, Euro Bölgesi'nde -4,3 puan oldu. Hem Kasım 2015'e hem de Ekim 2016'ya göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi ortalamasından daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Kasım 2015 ve Ekim 2016'ya göre)

Ülkeler	Kasım 2015'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Ekim 2016'ya göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Yunanistan	23,7	0,2
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	10,6	2,6
Avusturya	9,0	2,9
Finlandiya	5,2	-6,3
Estonya	4,7	-2,4
Slovakya	4,7	-7,6
Slovenya	4,1	11,7
Litvanya	3,5	2,0
Bulgaristan	3,3	-2,3
Hırvatistan	2,5	5,5
Portekiz	1,6	-0,2
Çek Cumhuriyeti	1,1	2,1
İngiltere	0,8	14,4
Polonya	-0,2	-1,1
Belçika	-1,1	-1,3
Almanya	-1,2	0,4
Letonya	-1,5	-0,7
AB-28	-3,5	3,3
Euro Bölgesi-19	-4,3	1,1
İspanya	-4,4	-0,4
Danimarka	-5,8	4,7
Macaristan	-5,9	-3,1
Fransa	-9,1	1,3
Hollanda	-9,7	-1,1
İtalya	-11,1	5,1
İsveç	-12,2	-0,6
Romanya	-12,9	-2,3
Türkiye	-20,3	-2,0
Malta	-22,4	-5,5

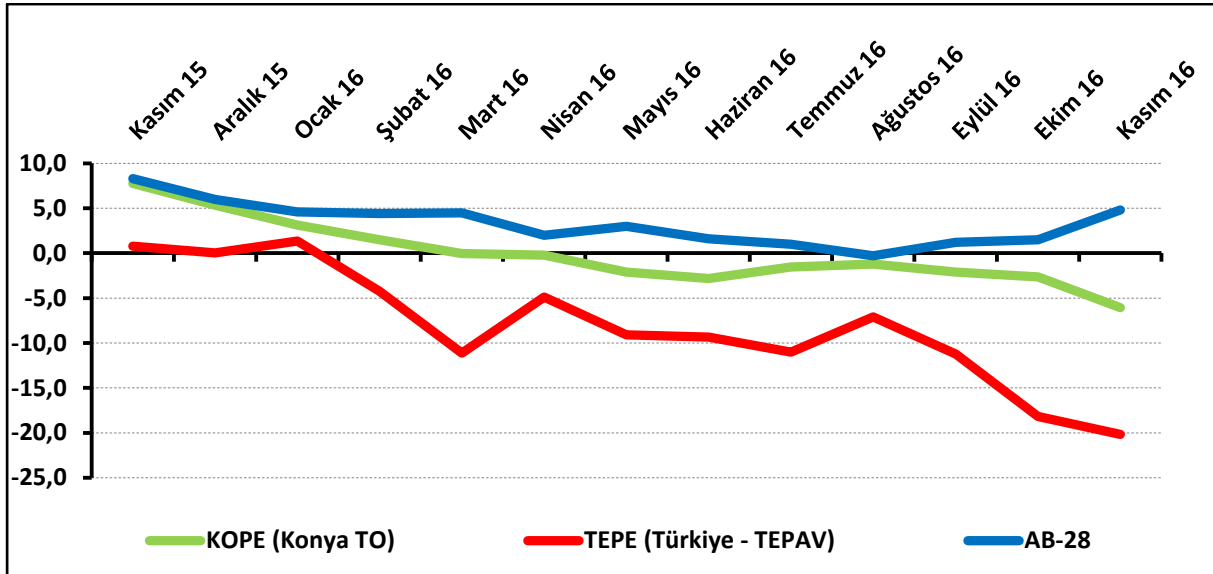
**Sıralama Kasım 2015 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre azaldı

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapıyor.

Kasım ayında TEPE, -20,2 puan değerini alırken KOPE -6,1 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 13,8 puan, TEPE 20,9 puan azaldı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 3,4 puan azaldı. Konya perakendesi, kasım ayında AB-28'in gerisinde kalırken, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2015 – Kasım 2016)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	-2,8	-5,2	-6,9	-6,1	-3,5	2,5	5,6	0,8	0,3	-1,8	-0,8	-2,3
2015	0,6	5,0	2,3	1,0	4,2	1,3	0,9	-2,0	-3,6	-1,1	7,8	5,3
2016	3,1	1,5	0,0	-0,2	-2,1	-2,8	-1,5	-1,2	-2,1	-2,7	-6,1	

Şekil Ek-1. TEPAV Perakende Güven Endeksi, Uzun Seri (Ocak 2009-Kasım 2016)

